O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

Ro‘yxatga olindi:
№ BD-60410100 – 1.20
«19» 01 2024 yil

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
q.x.f.d., professor
______ A.A.Elmurodov
«23» 01 2024 yil

MENEJMENT ASOSLARI

FANINING ISHCHI O‘QUV DASTURI (SILLABUS)
(Sirtqi ta’lim 3-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	400000	–	Biznes, boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi:	410000	–	Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo‘nalishi:	60410100	–	Buxgalteriya hisobi va audit (qishloq xo‘jaligida)

Samarqand –2024

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) 202_ yilda tasdiqlangan o'quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

F.Janibekov – SamDVMChBU, "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasi kata o'qituvchisi

M.Xudoyberdieva– SamDVMChBU," Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasi assistenti.

Taqrizchilar:

Mirzaev Q.J. - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi mudiri, i.f.d., professor

Boboxolov Sh.B. - Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti "Iqtisodiyot, barqaror qishloq xo'jaligi va raqamli texnologiyalar kafedrasi mudiri, i.f.f.d. (PhD).

Fanning ishchi o'quv dasturi "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasining 2024 yil "29" 08 dagi "____"__-son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: ______________ **Eshmuradov U.T.**

Fanning ishchi o'quv dasturi "Iqtisodiyot" fakulteti Kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2024 yil 26 08 dagi 1 -sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi: ______________ **Alikulov A.I.**

Kelishildi:

O'quv-uslubiy boshqarma
boshlig'i, professor v.b. ______________ **Ro'ziqulov R.F.**

Fan Sillabusi

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot
Fan shifri:MA1506
Fan nomi: **Menejment asoslari**
Semestr/ yil: **6 semestr/2024-2025 o'quv yili**
Kafedra: **Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi**
Soatlar/ kreditlar: **6,0 ECT (28 auditoriya soati, 152 soat mustaqil ta'lim)**

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Mustaqil ta'lim	Jami
10	18	152	180

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:
Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan
Talablar:
Fan uchun mas'ul kafedra: **Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi**
Instruktor to'g'risida ma'lumot
Kafedra joylashgan joyi: **SamDVMChBU, 5-o'quv binosi, 521-xona**
Telefon: +99891-551-32-32 ish telefoni; mobil: +99891-551-32-32
E.mail. Janibekov-faxriddin mail.ru
Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I.Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga qishloq xo'jaligi korxonalarida mahsulot ishlab chiqarishning iqtisodiy samaradorligi va uni oshirish yo'llarini, mahsulot raqobatbardoshligini aniqlash hamda tahlil qilish, ilgor texnologiyalar va innovatsion ishlanmalarni jariy qilish va boshqarish; moddiy resurslar va pul mablag'laridan samarali foydalanish yo'llari; mahsulot yetishtirishda sarf-xarajatlarni tejash va undan maqsadli foydalanish; qishloq xo'jaligida mehnat resurslaridan samarali foydalanish va uning mehnat unumdorligini oshirish;

II. Fanning vazifasi – Respublika iqtisodiyotida qishloq xo'jaligining o'rni va ahamiyati tarmoqda fan-texnika taraqqiyoti va innovatsion texnologiyalar moddiy resurslar xarajatlari va ularni kamaytirish; mehnat resurslaridan samarali foydalanish; olinadigan daromad va foyda miqdori xamda ularni kupaytirish imkoniyatlari; investitsiyalarni jalb etish; menejmentning maqsadi, vazifasi, usulari va uslublari; menejment qonunlari va tamoyillari; menejmentning asosiy funksiyalari; Qishloq xo'jaligida boshkaruv qarorlari qabul qilishni o'rgatishdan iboratdir.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- menejmentning mohiyati va funksiyalarini, menejment qonunlari va tamoyillari, xo'jalik faoliyati jarayonida menejerlar oldida turgan muammolar yechimi, menejment boshqaruvining o'ziga xos jihatlari haqida ***tasavvurga ega bo'lishi; (bilim)***
- rejalashtirishning o'rni va elementlarini, pul oqimlarini boshqarish xususiyatlarini, qarorlar qabul qilishda moliyaviy risklar ta'sirini baholashni ***bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)***

• korxonalarda moliyaviy ta'minotni samarali tashkil etish va loyihalarni moliyalashtirish jarayonini boshqarish, investitsion faoliyatni boshqarish va loyiha samaradorligini baholash ***malakasiga ega bo'lishi kerak.*** **(malaka)**

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, korxonalar va xo'jaliklarning statistik ma'lumtlaridan hamda chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimini baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Menejment asoslari" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.
Tizimli yondoshuv.
Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.
Dialogik yondoshuv.
Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.
Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. "Menejment asoslari" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma'ruza mashg'ulotlarining:			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1-modul. Menejment nazariy asoslari. Menejmetning asosiy funksiyalari. Menejmentda boshqaruv qarorlari.			
1.1	Menejment nazariy asoslari. Menejment qonunlari va tamoyillari.	1.1.1 Boshqaruv (menejment)ning mohiyati va tizimi. 1.1.2. Menejmentning ilmiy yondashuvlari va tamoyillari. 1.1.3. Umumiy iqtisodiy va falsafiy qonunlar 1.1.4.Menejmentning asosiy tamoyillari	2
1.2	Menejmetning asosiy funksiyalari. Menejmentda boshqaruv qarorlari.	1.2.1. Boshqaruvchilarga qo'yiladigan talablar. 1.2.2. Boshqaruvning asosiy funksiyalari. 1.2.3.Boshqaruv qarorlarining mohiyati va ularga qo'yiladigan talablar 1.2.4.Qarorni ishlab chiqish va qabul qilish	2
2-modul. Menejmentda boshqaruv usullari. Menejment madaniyati va uslubi. Motivlashtirish. Nizo va stressni boshqarish.			
2.1	Menejmentda boshqaruv usullari. Menejment madaniyati va uslubi	2.1.1.Boshqaruv usullari to'g'risida tushuncha 2.1.2.Boshqarishning ma'muriy-tashkiliy iqtisodiy va ijtimoiy-ruhiy usullari 2.1.3. Madaniyat va menejment.Menejmentda	2

4 (yaxshi) baho:
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;
3 (qoniqarli) baho;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo'lish;
2 (qoniqarsiz) baho:
Dasturni o'zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

VII.ADABIYOTLAR.

Asosiy adabiyotlar

1. Qosimova D.S. Menejment nazariyasi. Darslik. –Toshkent: «Tafakkur-Bo‘stoni», 2013.

2. Ziyavitdinova N.M., O‘rinov Y.M., Xayitov Sh.N. Menejment. O‘quv qo‘llanma. –Toshkent: «Tafakkur-Bo‘stoni», 2012.

3. Yo‘ldoshev N.K., G.E.Zoxidov. Menejment. Darslik. –Toshkent: «O‘zbekiston faylasuflar milliy jamiyati», 2018.

Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so‘zlagan nutqini o‘rganish va keng jamoatchilik o‘rtasida targ‘ib qilish. O‘quv qo‘llanma. –Toshkent: “Ma’naviyat” NMIU, 2021 yil. – 280 bet.

2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekistonda erkin va farovon yashaylik. – Toshkent: “Tasvir” nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.

3. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g‘oyamizning poydevoridir. –Toshkent: “Tasvir” nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.

4. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –Toshkent: “O‘zbekiston” nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.

5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi “Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-5696 son Farmoni.

6. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi “Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to‘g‘risida”gi PQ-187-son qarori.

8. Samatov G‘.A., Rustamova I.B., Sheribaeva U.A. Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti va menedjmenti. Darslik. –Toshkent: Cho‘lpon nomidagi nashriyot-manba ijodiy uyi, 2012.

9. Байков Е.А. Теория менеджмента: Учебник. Теоретические основы менеджмента. – Санкт-Петербург: СПбГИКиТ, 2017.

10. Toshmurodova B., Hamdamov O. Moliyaviy menejment. O‘quv qo‘llanma. – Toshkent: “Iqtisod-moliya” nashriyoti, 2012.

Axborot manbaalari

www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi portali

VIII. Baholash

Talabalarning fanlarni o‘zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a’lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish;
Ijodiy fikrlar olish;
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga ega bo‘lish;

		qo‘llaniladigan uslublar.	
2.2	Menejmentda motivlashtirish. Nizo va stressni boshqarish.	2.2.1. Motivatsiya tushunchasi 2.2.2. Xodimlarni moddiy rag'batlantirish shakllari. 2.2.3Nizo, ularning kelib chiqish sabablari va turlari. 2.2.4.Nizolarni boshqarish va ularni bartaraf etish yo‘llari. 2.2.5.Stress va uni boshqarish.	2
2.3.	Menejmentda tavakkalchilikni boshqarish Menejmentda axborot va kommunikatsiya.	2.3.1.Tavakkalchilik tushunchasi va uni boshqarish 2.3.2.Tavakkalchilikni baholash va tavakkalchilikni kamaytirish usullari. 2.3.3.Menejmentda axborot va kommunikatsiya.	2
		Jami:	10

5.2. “Menejment asoslari” fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg‘ulotlarining kalendar tematik rejasi

	Amaliy mashg‘ulotlarning		
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1.	Menejment nazariy asoslari. Menejment qonunlari va tamoyillari.	1.1 Menejmentning ilmiy maktablari 1.2. Boshqaruv (menejment)ning mohiyati va tizimi. 1.3. Menejmentning ilmiy yondashuvlari va tamoyillari. 1.4.Menejmentning asosiy tamoyillari	2
2.	Menejmetning asosiy funksiyalari.	2.1. Boshqaruvchilarga qo‘yiladigan talablar. 2.2. Boshqaruv maqsadi. 2.3. Boshqaruvning asosiy funksiyalari.	2
3.	Menejmentda boshqaruv qarorlari.	3.1.Boshqaruv qarorlarining mohiyati va ularga qo‘yiladigan talablar 3.2. Boshqaruv qarorlarining tasnifi 3.3. Qarorni ishlab chiqish va qabul qilish 3.4 Qarorlarni ijrosini uyushtirish va ularni bajarilishini nazorat qilish.	2
4.	Menejmentda boshqaruv usullari.	4.1.Boshqaruv usullari to‘g‘risida tushuncha 4.2.Boshqarishning ma’muriy-tashkiliy usullari 4.3. Boshqarishning iqtisodiy usullari 4.4. Boshqarishning ijtimoiy-ruhiy usullari	2
5.	Menejment madaniyati va uslubi	5.1. Madaniyat va menejment. 5.2.Menejment madaniyatining asosiy unsurlari. 5.3. Rahbarlik uslubi tushunchasi. 5.4.Menejmentda qo‘llaniladigan uslublar.	2
6.	Menejmentda	6.1. Motivatsiya tushunchasi	2

	motivlashtirish.	6.2. Xodimlarni moddiy rag'batlantirish shakllari. 6.3. Nomoddiy motivlar.	
7.	Nizo va stressni boshqarish.	7.1.Nizo, ularning kelib chiqish sabablari va turlari. 7.2.Nizo jarayonidagi bosqichlar va oqibatlar. 7.3.Nizolarni boshqarish va ularni bartaraf etish yo'llari. 7.4.Stress va uni boshqarish.	2
8.	Menejmentda tavakkalchilikni boshqarish	8.1.Tavakkalchilik tushunchasi va uni boshqarish 8.2.Tavakkalchilikni baholash usullari 8.3.Tavakkalchilikni kamaytirish yo'llari	2
9.	Menejmentda axborot va kommunikatsiya.	9.1.Kommunikatsiya tushunchasi va uning tashkilot samaradorligiga tahsiri 9.2.Tashkilotlardagi kommunikatsiyalar turlari. 9.3. Kommunikatsiya jarayonining elementlari va bosqichlari. 9.4.Boshqarish jarayonlarini axborot bilan ta'minlashni takomillashtirish yo'nalishlari.	4
		Jami:	**18**

VI. Menejment asoslari fanidan rejalashtirilgan mustaqil ta'limning calendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Bajarish muddati	Soat
1.	Menejment nazariyasi asoslari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Yanvar	6
2.	Menejment qonunlari va tamoyillari va funksiyalari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Yanvar	6
3.	Menejmentda boshqaruv usullari	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	2025 Yanvar	6
4.	Menejment madaniyati	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Yanvar	4
5.	Menejment uslubi	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Fevral	6
6.	Menejment faoliyatini tashkiliy asoslari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Fevral	8
7.	Ko'p tarmoqli fermer xo'jaliklarini tashkil etish va boshqarish	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	2025 Fevral	6
8.	Dehqon xo'jaliklarini tashkil etish va boshqarish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Fevral	4
9.	Klasterlar va ularni boshqaruv mexanizmi.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Mart	6
10.	Mehnat faoliyatida menedjment	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Mart	8
11.	Qishloq xo'jaligida sharnomaviy munosabatlar	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	2025 Mart	6
12.	Qishloq xo'jaligida tavakkalchilikni boshqarish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Mart	6
13.	Menedjment tizimida hisob va nazorat	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Aprel	8
14.	Davlat boshqaruvining asoslari	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Aprel	6
15.	Menejmentda axborot va komunikatsiya	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Aprel	6
16.	Qishloq xo'jaligini rivojlantirishda menejment tamoyilarini qo'llashning ahamiyati	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	2025 Aprel	4
17.	Menejment usullari va uslublarini ishlab chiqarish samaradorligiga ta'siri.	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	2025 Aprel	8
18.	Tashkilotlar va ularni boshqarish.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Aprel	4
19.	Innovatsiya va innovatsion menejment.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 May	4
20.	Infratuzilma sohalarini boshqarish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 May	6
21.	Menejment samaradorligi va uni oshirish	Adabiyotlardan foydalanib, amaliy topshiriqlarni bajarish	2025 May	6
22.	Menejment fanini zamonaviy ishlab chiqarishni boshqarishdagi o'rni	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 May	8
23.	Menejment samaradorligi	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Iyun	6
24.	Ishlab chiqarishni boshqarish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Iyun	6
25.	Xodimlarni boshqarish	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Iyun	6
26.	Menejmentda shartnomaviy munosobatlar.	Referat yozib, taqdimot tayyorlash	2025 Iyun	8
		Jami:		**152**